

PM. Arkeologisk utredning etapp1 inom del av fastigheten Tång 2:5, Upplands-Bro kommun, Stockholms län.

Arkeologistik AB har i april 2020 genomfört en arkeologisk utredning etapp 1 inom en del av fastigheten Tång 2:5 i Upplands-Bro kommun. Orsaken till utredningen var ett pågående detaljplanearbete för ett verksamhetsområde på platsen. Utredningen har innefattat kart- och arkivstudier samt fältinventering. Vid inventeringen mättes påträffade objekt in med GPS och beskrevs i text. Valda objekt fotograferades.

De inledande kart- och arkivstudierna gav ett mycket begränsat resultat; området har under historisk tid huvudsakligen utgjorts av småbruten åkermark. Kartstudierna kunde inte påvisa tidigare bebyggelse inom utredningsområdet (UO), men i anslutning till detta, främst i söder, har tidigare flera torp funnits. Inte heller är några fornlämningar kända inom området. I områdets syvästra kant finns dock en damvall och ett gränsmärke registrerade (L2014:6052 respektive L2014:5991). Dammvallen kan sannolikt sättas i samband med torpet Kvarntorp under Örnäs, och som var beläget ca 400 m söder av dammen (RAK J112-75-3). Strax NO om området påträffades en simpel skafthålsyxa i mitten av 1980-talet i samband med harvningsarbete. Yxan tolkades utifrån fyndplatsen – ”ett surhål” – ha blivit offerad i en naturlig källa på platsen (ATA, brev från Börje Sandén 1986-03-27).

Idag har den forna åkermarken omvandlats till en golfbana. Med undantag för mindre avsnörda delar av åkermarken inom områdets södra del berördes därför denna inte av inventeringen. Delar av utredningsområdets södra del hade vid inventeringstillfället också redan börjat bebyggas och tagits i anspråk för byggetableringar (figur 1).

Vid inventeringen påträffades en tidigare oregistrerad stensättning inom utredningsområdets centrala del (obj 3, se kartbilaga samt figur 2). Stensättningen, som är belägen på kanten av en mot öster utskjutande höjdplatå, är ca 4 m i diameter och 0,25 m hög. Dess ursprungliga välexponerade läge mot dalgången i öster - sydöst har idag förminskats pga. påförda massor för golfbaneanläggningen. Stensättningen bedöms som en fornlämning.

Längs UO:s västra kant framkom en ca 20 m lång (N-S) hägnad i form av en raserad stenmur (obj 4) som sträcker sig mellan berg i söder och hållmark i norr. Murens funktion är oklar, men möjligen har den varit avsedd att hindra frigående boskap på skogsbyte att ta sig ner till åkermarken. Hägnaden bedöms som en övrig kulturhistorisk lämning.

Inom områdets norra del påträffades ett gränsmärke (obj 6, figur 3) i form av en visare bestående av en på högkant ställd sten på en liten, men väl markerad bergknalle. Gränsmärket bedöms som en övrig kulturhistorisk lämning.

Slutligen noterades tre terränglägen som har bedöms som lämpliga för bosättning eller mer tillfälliga aktiviteter under stenåldern (objekt 1, 2 och 5, figur 4 - 5). Objekten bedöms som möjliga fornlämningar, men behöver vidareutredas för att deras status ska kunna fastställas

Av de tidigare registrerade lämningarna inom/i direkt anslutning till området kunde damvallen L2014:6052 inte återfinnas. På platsen är idag en utslagsplats för golfbanans 14:e hål (figur 6). Gränsmärket L2014:5991 kvarligger strax utanför planområdesgränsen.

Stockholm 2020-05-10

Kjell Andersson
Arkeolog / projektledare

Bilagor

Karta med tidigare kända och nypåträffade objekt
Fotografier

Arkiv

Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), Riksantikvarieämbetet

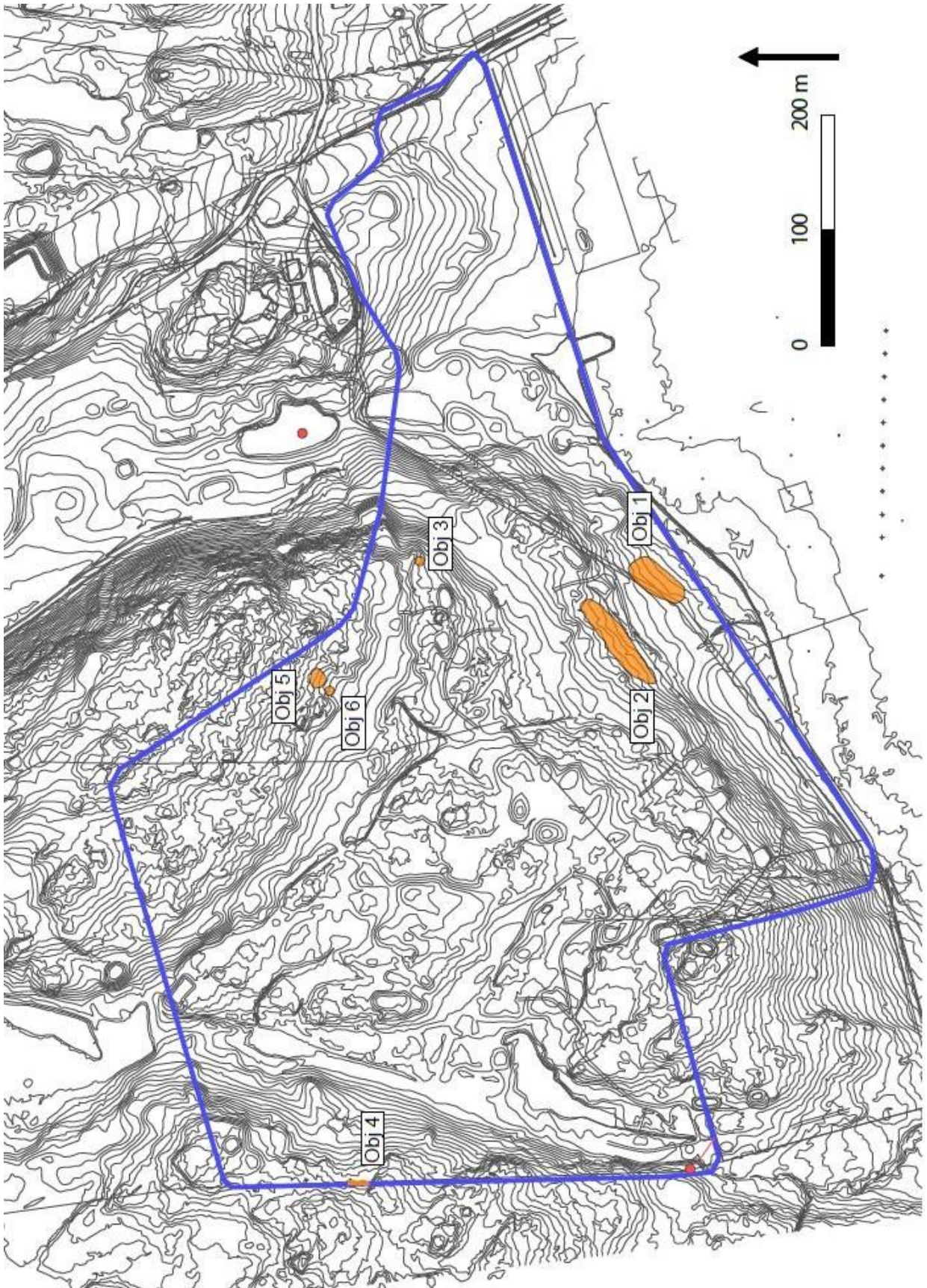
Kulturmiljöregistret (KMR), Riksantikvarieämbetet

Rikets allmänna kartverks arkiv (RAK), Lantmäteriet
Akt J112-75-3 Häradskartan, blad Granhammar u.å.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer:	431-4958-2020
Beslutsdatum:	2020-04-03
Fornreg uppdragsnummer	202000500
AL projektnummer:	AL 2020.16
Exploatör	Upplands-Bro kommun, Samhällsbyggnadskontoret
Landskap:	Uppland
Kommun:	Upplands-Bro
Socken:	Västra Ryd
Fastighet:	Tång 2:5
Fornlämning:	-
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning, etapp 1
Fältarbetsperiod:	16 april 2020
Personal:	Kjell Andersson (projektledare), Göran Wertwein
Underkonsulter:	-
Arkivmaterial:	Förvaras tillsvidare hos Arkeologistik AB
Fynd:	Inga fynd påträffades

AL

Figur 1. Utredningsområdets södra del har delvis redan börjat att bebyggas. Foto från NÖ.

Figur 2. Stensättningen objekt 3. Foto från väster.

AL

Figur 3. Gränsmärket objekt 6. Foto från sydväst.

Figur 4. Boplatsläget objekt 2. Foto från sydväst.

AL

Figur 5. Boplatsläget objekt 5. Foto från sydöst.

Figur 6. På platsen för damvallen L2014:6052 finns idag en utslagsplats. Foto från N.